

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
Кафедра бізнес-адміністрування, маркетингу та менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету історії та
міжнародних відносин

Андрейко В.І.

«30» 06. 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ІСТОРІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ»

Рівень вищої освіти	перший
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	075 «Маркетинг»
Освітня програма	«Маркетинг»
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород – 2024 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія економіки та економічної думки» здобувачів вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 075 «Маркетинг» освітньої програми «Маркетинг».

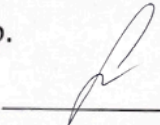
Розробники: Жуков Святослав Августович, д.е.н., с.н.с., проф., професор кафедри бізнес-адміністрування, маркетингу та менеджменту.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри бізнес-адміністрування, маркетингу та менеджменту протокол № 13 від «28» червня 2024 р.

Завідувач кафедри Дюгованець О.М.

Схвалено науково-методичною комісією факультету історії та міжнародних відносин ДВНЗ «УжНУ»

протокол № 7 від «28» червня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії Мишко С.А.

© д.е.н., с.н.с., проф. С.А. Жуков, 2024 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2024 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 150	1-й	1-й
Кількість модулів – 1 Змістовних модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання:	1-й	1-й
аудиторних – 5 самостійної роботи студента – 4,5	Лекції:	
	38	12
	Практичні (семінарські):	
	30	-
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: комбінований (письмово-усна)	Самостійна робота:	
	82	108

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

У системі навчання фахівців з маркетингу особливе місце належить історії економіки, економічної думки, маркетингу та розвитку маркетингових концепцій. Вона накопичує фактичний матеріал, на основі аналізу якого економічна та маркетингова теорія будує концепції та моделі свого розвитку. При вивченні дисципліни «Історія економіки та економічної думки» відслідковуються особливості розвитку господарських систем, перетворення одних господарських форм в інші, передумови та наслідки тих чи інших економічних явищ і процесів. Розвитку маркетингу.

Запропонований курс у своїй структурі містить хронологічно викладений матеріал, який став основою науки, що вивчає усі ідеї, погляди, теорії, концепції, вчення у країнах стародавніх часів та сучасності. Найбільша увага приділяється вивченню концепцій, теорій та ідей, які отримали визнання та широко розповсюдженні в світовій економічній науці та зберегли значимість у нинішній час.

Мета. Формування знань про історичний розвиток господарств та економічної думки Світової цивілізації для розуміння генезису та закономірностей функціонування економічних систем і розвитку маркетингових концепцій.

Предмет: розвиток господарств Світової цивілізації та їх наукове відображення в економічній думці, розвитку маркетингових концепцій.

Завдання. На методологічних засадах цивілізаційної парадигми розвитку суспільства сформулювати сучасне економічне та маркетингове мислення та світогляд студентів, забезпечити засвоєння ними знань і методів історичного аналізу економічних процесів і маркетингу.

Прослуховування курсу забезпечить формування у студентів системи **компетентностей**, які є критеріями оцінки якості знань з курсу.

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері маркетингової діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

31. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

32. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

34. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК14. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Інформаційні джерела. Підручники, навчальні посібники, монографії, словники, енциклопедії, наукові статті, електронні ресурси.

Методичною основою розроблених рекомендацій є:

1) Закони України «Про освіту» та «Про вищу освіту»;

2) Положення про організацію навчально-методичного процесу кафедри міжнародного бізнесу, логістики та менеджменту;

3) ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення»;

4) ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання»;

5) Положення про організацію державної атестації студентів ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з освітньо-професійною програмою «Маркетинг» передумов вивчення навчальної дисципліни «Історія економіки та економічної думки» немає.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми вивчення навчальної дисципліни «Історія економіки та економічної думки» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (Р):

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр Р
Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним	ПРН12
Діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних принципів маркетингу, поваги до культурного різноманіття та цінностей громадянського суспільства з дотриманням прав і свобод особистості.	ПРН15
Демонструвати відповідальність у ставленні до моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства у професійній маркетинговій діяльності.	ПРН18

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами вищої освіти після опанування навчальної дисципліни «Історія економіки та економічної думки»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр Р
Вміти виявляти навички самостійної роботи, застосовувати гнучке мислення, прагнути до нових знань, бути критичним і самокритичним	ПРН12
Бути соціально відповідальним і громадсько свідомим на засадах етичних принципів маркетингу, виявляти повагу до культурного різноманіття та цінностей громадянського суспільства з дотриманням прав і свобод особистості.	ПРН15
Вміти демонструвати відповідальність у ставленні до моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства у професійній маркетинговій діяльності.	ПРН18

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

З метою оцінювання процесу та результатів вивчення дисципліни «Історія економіки та економічної думки» розроблені чіткі, зрозумілі критерії, відповідно до яких виставляється оцінка.

Загальними завданнями оцінювання є:

- визначення рівня навчальних досягнень студентів;
- стимулювання їх мотивації до здобуття знань;
- визначення рівня здібностей студентів, їх потреб у додатковому навчанні;
- виставлення відповідної оцінки.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- стандартизоване тестування;

- підготовка індивідуальних наукових робіт, доповідей по відповідних питаннях (аналітичні звіти, реферати, есе);
- презентації результатів виконаної індивідуальної роботи студента (завдань і досліджень);
- розв'язування практичних ситуаційних завдань;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- представлення результатів за неформального навчання (тренінги, майстер-класи, семінари, вебінари тощо) в очному або дистанційному форматі, проведених на базі неурядових установ, приватних осіб, платформ дистанційного навчання та інших;
- складання екзамену.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю полягають у контролі самостійної роботи студентів щодо вивчення навчальних матеріалів. Форми оцінювання поточного контролю: комбіноване (усно-письмове) опитування, тестування, виступ на семінарських заняттях, підготовка тематичної доповіді (реферату, есе чи презентації).

Форма модульного контролю відбувається в письмовій формі по частині досліджуваної дисципліни в середині семестру, таких частин є дві (змістовні модулі). Форма оцінювання модульного контролю відбувається в комбінованій (письмово-усній) формі опитування, тестування по кожній частині дисципліни в середині семестрів (змістовні модулі).

Форма підсумкового семестрового контролю полягає у контролі знань і умінь студентів безпосередньо після завершення курсу з дисципліни у формі іспиту, для чого розробляються екзаменаційні білети. Форма оцінювання підсумкового семестрового контролю відбувається у формі екзамену, для чого розробляються екзаменаційні білети.

Особливості використання засобів діагностики та контролю за умов дистанційного навчання

В умовах використання формату онлайн-навчання (дистанційного навчання) із застосуванням корпоративної мережі Google Meet названі засоби, методи і форми визначаються за домовленістю зі студентським колективом і, в залежності від зручного виду взаємодії, застосовуються за допомогою існуючих функцій групових чатів і відео-конференцій.

Для ефективного засвоєння тематики є можливість демонстрації необхідних матеріалів на робочому столі комп'ютерного технічного засобу під час занять і семінарів.

Зокрема, у разі потреби, під час онлайн-заняття можна надати доступ до свого екрану, щоб показати презентації або іншу тематичну інформацію на робочому столі.

Планування лекційних і семінарських занять, модульних контрольних робіт, звітування за індивідуальну та іншу передбачену програмою роботу зі студентами, а також підсумкова перевірка знань у формі іспиту здійснюється

заздалегідь за допомогою прив'язки до гугл-календаря. Синхронізація запланованих заходів виконується автоматично на всіх зручних для їх проведення пристроях.

Студенти вивчають дисципліну «Історія економіки та економічної думки» протягом семестру, тобто одного модуля, який складається з двох змістовних модулів. Після виконання змістового модуля (відвідування лекцій, практичних занять і виконання самостійної й індивідуальної роботи) здійснюється поточний контроль – модульна контрольна робота.

Поточне та модульне оцінювання знань студентів здійснюється за 100 бальною системою за кожний модуль. З цих 100 балів 50%, тобто 50 балів відводиться на оцінювання модульних контролів в усній, письмовій або письмово-усній формі викладачем в аудиторії. Решта 50 балів також виставляє викладач на підставі результатів перевірки рівня засвоєння теоретичного матеріалу дисципліни (теоретичний компонент оцінки, який складається з сумарних результатів проведених викладачем опитувань студентів і контрольних робіт) та індивідуальної роботи студента (практичний компонент – реферат, есе, складання термінологічного словника тощо). Теоретична компонента оцінюється в 36 бали, а практична – 14 балів (за ЗМ 1) та 40 балів, а практична – 10 балів (за ЗМ 2) (табл. 5.1).

Таблиця 5.1

	Модульна контрольна робота	Оцінка за роботу на практичних заняттях	Самостійна та індивідуальна робота студента	Всього
ЗМ №1	50 балів	36 балів	14 балів	100 балів
ЗМ №2	50 балів	36 балів	14 балів	100 балів
<i>Екзамен (1 семестр) Середня арифметична сума ЗМ №1 і ЗМ №2</i>				<i>100 балів</i>

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модулі 1, 2)

Таблиця 5.2

Поточний контроль на семінарських заняттях і самостійна робота студента 50 балів						Поточний (модульний) контроль	Загальна сума балів
<i>Змістовий модуль № 1 (50 балів)</i>						<i>Модульний контроль № 1</i>	
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Теми 1-6	100 балів
8	8	8	8	9	9		
<i>Змістовий модуль № 2 (50 балів)</i>						<i>Модульний контроль № 2</i>	100 балів
Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Тема 11		Теми 7-11	

10	10	10	10	10	50 балів	
<i>Підсумковий контроль: екзамен 100 балів</i>						

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Таблиця 5.3

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Змістовний модуль 1		Змістовний модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття × бали	7×4 балів	28	8×4 балів	32
Письмове тестування при тематичному оцінюванні		10		8
Презентація, реферат, есе	1	12	1	10
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Після виконання програми змістового модулю у визначений деканатом термін здійснюється поточний модульний контроль у письмовій формі, який оцінюється у межах від 1 до 50 балів. Якщо з об'єктивних причин студент не пройшов модульний контроль у визначений термін, то він має право з дозволу деканату пройти його протягом двох тижнів після виникнення заборгованості.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Семестрова оцінка виставляється або за результатом модульного контролю (наприклад, студент за результатом модульного контролю набрав 75 (за шкалою ECTS – «С» – за розширеною національною шкалою – «добре»), або підсумкового контролю (екзамен).

Студент, який у результаті поточного оцінювання, або підсумкового контролю за змістовними модулями отримав більше 60 балів і отриманий бал його влаштовує, має право не складати екзамен із дисципліни. У такому випадку в заліково-екзаменаційну відомість заноситься загальна підсумкова оцінка. При умові, що студент(ка) хоче покращити підсумкову оцінку за модуль з дисципліни, він (вона) має складати екзамен. Студент, який в результаті підсумкового оцінювання отримав менше 60 балів зобов'язаний складати екзамен з дисципліни. У разі, коли відповіді студента під час екзамену оцінені менш ніж 60 балів, він (вона) рахуються такими, що не здали підсумковий контроль. При цьому результати поточного контролю не враховуються.

Оцінювання самостійної роботи – підготовки та захисту рефератів, анотованих аналітичних оглядів наукових статей і публікацій у періодичних виданнях, а також монографіях і збірниках наукових праць.

Оцінка за будь-який вид самостійної роботи складається з трьох складових: 1) актуальна тематика обраної теми, 2) впевнений захист, 3) виконаний згідно наданих вище вимог – така робота заслуговує на 10 або 5 балів, в залежності від ЗМ.

Оцінювання індивідуальної (самостійної) роботи здійснюється у кожному змістовному модулі. Для оцінки представляються такі види робіт, які оцінюються в 14 чи 10 балів: або підготовка рефератів, доповідей тощо, або поглиблене опрацювання першоджерел і наукових статей, або виконання індивідуальних контрольних, практичних і ситуаційних завдань.

Неформальне навчання

Здобувач вищої освіти має право на неформальну освіту та можливість Perezарування результатів навчання набутих у неформальній освіті згідно відповідного «Положення про порядок визнання в ДВНЗ «УжНУ» результатів навчання, здобутих у неформальній освіті» (затверджено Наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» №160/01-04 від 03.03.2020 р.). Підсумками визнання результатів неформального навчання визнаються результати навчання, передбачених цим освітнім компонентом. За це заявнику зараховуються окремі види навчальної роботи за цим освітнім компонентом.

Якщо зарахуванню підлягають окремі розділи чи теми – результати атестації з заходу неформальної освіти в обов'язковому порядку враховуються викладачем при визначенні підсумкової оцінки з навчальної дисципліни.

У разі зарахування окремих складових освітнього компонента, здобувач отримує за них бали відповідно до робочої програми навчальної дисципліни та звільняється від поточного контролю за ними.

У випадку, якщо за підсумками визнання результатів неформального навчання визнається тільки частина результатів навчання, передбачених певним освітнім компонентом, заявнику зараховуються окремі види навчальної роботи за таким освітнім компонентом.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Зародження та розвиток економічної думки в Європі та Світі

Тема 1. Предмет і метод історії економіки та економічної думки

1.1. Виникнення предмету «Історія економіки та економічної думки»

1.2. Періодизація історії економіки та економічної думки

1.3. Особливості методології дослідження

Тема 2. Господарство первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій

- 2.1. Основні етапи господарської еволюції первісного суспільства
- 2.2. Перший поділ праці, перехід до відтворюючого господарства: розвиток землеробства, скотарства та зародження ремесла
- 2.3. Трипільська культура

Тема 3. Особливості господарського розвитку та економічної думки періоду формування світових цивілізацій (IV тис. до н. е. – V ст. н. е.)

- 3.1. Особливості господарства країн Стародавнього Сходу (Месопотамії, Єгипту, Китаю, Індії)
- 3.2. Господарство стародавньої Греції
- 3.3. Економічні причини розквіту і занепаду стародавнього Риму
- 3.4. Економічна думка античного світу

Тема 4. Господарство та економічна думка суспільств Європейської цивілізації в період середньовіччя (V-XV ст.)

- 4.1. Зародження та розвиток феодалного господарства. Форми земельного володіння
- 4.2. Середньовічні міста: виникнення, розвиток і значення
- 4.3. Міське ремесло. Цехова організація
- 4.4. Особливості економічного розвитку Франції, Англії, Німеччини
- 4.5. Економічні фактори утворення та господарський розвиток Київської Русі
- 4.6. Економічні ідеї мислителів середньовіччя

Тема 5. Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації (XVI – перша половина XVII ст.)

- 5.1. Великі географічні відкриття: передумови та наслідки
- 5.2. Особливості господарського розвитку Голландії мануфактурного періоду
- 5.3. Аграрний переворот та революція 1640-1660 рр. в Англії. Розвиток мануфактурного виробництва
- 5.4. Особливості розвитку Франції мануфактурного періоду
- 5.5. Соціально-економічні передумови та наслідки війни Північно-Американських колоній за незалежність
- 5.6. Утворення української козацької держави. Господарство запорізької Січі
- 5.7. Меркантилізм як перша школа буржуазної політекономії

Тема 6. Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав (друга половина XVII – перша половина XIX ст.)

- 6.1. Промисловий переворот в Англії
- 6.2. Особливості промислового перевороту у Франції і Німеччині
- 6.3. Промисловий переворот у США. Економічні причини та наслідки громадянської війни
- 6.4. Школа фізіократів. Економічні погляди Ф. Кене та Тюрго
- 6.5. Класична школа політичної економії. Економічне вчення А. Сміта і Д. Рікардо
- 6.6. Дрібнобуржуазна політична економія
- 6.7. Буржуазна політична економія першої половини XIX ст.

Тема 7. Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга половина XIX – початок XX ст.)

- 7.1. Прогрес науки, техніки і технології виробництва в кінці XIX ст. – початок XX ст.
- 7.2. Індустріалізація в США (кінець XIX ст. – початок XX ст.)
- 7.3. Економічне піднесення Німеччини
- 7.4. Економічний розвиток Англії (кінець XIX ст. – початок XX ст.)
- 7.5. Нова історична школа
- 7.6. Виникнення маржиналізму. Австрійська школа граничної корисності
- 7.7. Становлення неокласичної традиції. Кембріджська школа
- 7.8. Американська школа
- 7.9. Математична школа
- 7.10. Виникнення та розвиток марксистської економічної теорії

Тема 8. Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільства Світової та Європейської цивілізації (перша половина XX ст.)

- 8.1. Економічні наслідки першої світової війни. Версальська система
- 8.2. План Дауса та Юнга
- 8.3. Світова економічна криза 1929-1933 рр.: причини та наслідки
- 8.4. Господарство світу в 30-х роках. Новий курс Рузвельта
- 8.5. Теоретична система та економічна програма Дж. М. Кейнса
- 8.6. Неокейнсіанські теорії економічного зростання
- 8.7. Посткейнсіанство

Тема 9. Розвиток національних економік у системі світового господарства під впливом науково-технічної революції (друга половина XX ст.)

- 9.1. Економічні наслідки Другої світової війни. План Маршалла
- 9.2. Особливості розвитку Англії після Другої світової війни
- 9.3. Прискорений розвиток Німеччини та Японії: причини і наслідки
- 9.4. Технологічна модернізація 70-80-х років
- 9.5. Некласичні (консервативні) економічні теорії
- 9.6. Неокласичний синтез

Тема 10. Світове господарство та основні напрямки економічної думки на етапі інформаційно-технологічної революції (кінець XX – початок XXI ст.)

- 10.1. Посилення інтернаціоналізації господарської діяльності та економічної інтеграції
- 10.2. Нові індустріальні країни: їх становище і економічний розвиток
- 10.3. Господарство країн з перехідною економікою
- 10.4. Теорії трансформації капіталізму
- 10.5. Теорія «індустріального суспільства». Неоekonomіка

Тема 11. Економічний розвиток України в умовах радянської політичної системи та його трактування в економічній думці. Ринкова економіка України в роки незалежності

11.1. Нова економічна політика в Україні. Колективізація

11.2. Економічні реформи 50-60-х років

11.3. Розвиток економічної теорії в Україні в радянський період

11.4. Формування засад ринкового господарства в Україні в роки незалежності

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
<i>1</i>	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<i>Змістовий модуль 1. Зародження і розвиток економічної думки в Європі та Світі</i>												
Тема 1. Предмет і метод історії економіки та економічної думки	10	2	2			6	11	1	1			9
Тема 2. Господарство сервісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій	10	2	2			6	11	1	1			9
Тема 3. Особливості господарського розвитку та економічної думки періоду формування світових цивілізацій (IV тис. до н. е. – V ст. н. е.)	11	2	2			7	13	2	1			10
Тема 4. Господарство та економічна думка суспільств Єв-ропейської цивілізації в період середньовіччя (V-XV ст.)	13	4	2			7	13	2	1			10
Тема 5. Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації (XVI – перша половина XVII ст.)	13	4	2			7	13	2	1			10

Тема 6. Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав (друга полов. XVII – перша половина XIX ст.)	15	4	4			7	13	2	1			10
<i>Всього за ЗМ № 2</i>	<i>72</i>	<i>18</i>	<i>14</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>40</i>	<i>74</i>	<i>10</i>	<i>6</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>58</i>
<i>Змістовний модуль 2. Україна та Світ у сучасний період розвитку національних економік</i>												
Тема 7. Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга половина XIX – початок XX ст.)	14	4	2			8	16	2	2			12
Тема 8. Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільства Світової та Європейської цивілізації (перша половина XX ст.)	16	4	4			8	16	2	2			12
Тема 9. Розвиток національних економік у системі світового господарства під впливом науково-технічної революції (друга половина XX ст.)	16	4	4			8	16	2	2			12
Тема 10. Світове господарство та основні напрямки економічної думки на етапі інформаційно-технологічної революції (кінець XX – початок XXI ст.)	17	4	4			9	14	2	1			11
Тема 11. Економічний розвиток України в умовах радянської політичної системи та його трактування в економічній думці. Ринкова	15	4	2			9	14	2	1			11

економіка України в роки незалежності												
<i>Всього за ЗМ № 2</i>	78	20	16	-	-	42	76	10	8	-	-	58
Усього годин за курс	150	38	30	-	-	82	150	20	14	-	-	116

6.3. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми та її зміст	Кількість годин	
		денна	заочна
<i>Змістовий модуль 1. Зародження і розвиток економічної думки в Європі та Світі</i>			
1	Тема 1. Предмет і метод історії економіки та економічної думки	2	1
2	Тема 2. Господарство первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій	2	1
3	Тема 3. Особливості господарського розвитку та економічної думки періоду формування світових цивілізацій (VIII ст. до н. е. – V ст. н. е.)	2	1
4	Тема 4. Господарство та економічна думка суспільств Європейської цивілізації в період середньовіччя (V-XV ст.)	2	1
5	Тема 5. Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації (XVI – перша половина XVII ст.)	2	1
6	Тема 6. Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав (друга полов. XVII – перша половина XIX ст.)	4	1
7			
<i>Всього за модуль 1</i>		<i>14</i>	<i>6</i>
<i>Змістовий модуль 2. Україна та Світ у сучасний період розвитку національних економік</i>			
8	Тема 7. Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга половина XIX – поч. XX ст.)	2	2
9	Тема 8. Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільства Світової та Європейської цивілізації (перша половина XX ст.)	4	2
10			
11	Тема 9. Розвиток національних економік у системі світового господарства під впливом науково-технічної революції (друга пол. XX ст.)	4	2
12			
13	Тема 10. Світове господарство та основні напрямки економічної думки на етапі інформаційно-технологічної революції (кін. XX – поч. XXI ст.)	4	1
14			

15	Тема 11. Економічний розвиток України в умовах радянської політичної системи та його трактування в економічній думці. Ринкова економіка України в роки незалежності	2	1
<i>Всього за модуль 2</i>		<i>16</i>	<i>8</i>
Усього годин за курс		30	14

6.4. Самостійна робота

Назва теми	Кількість годин	
	денна	заочна
Знати значення та об'єкт, мету, предмет і функції дослідження історії економіки та економічної думки. Розуміти формування історії економіки та економічної думки як науки. Знати відомих учених, їх праці, підходи до періодизації економічної історії. Вміти визначити такі форми історико-економічних досліджень, як «економічна думка», «система економічних поглядів», «економічне вчення». Вміти визначити такі форм історико-економічних досліджень, як «школи економічної думки», «течії економічної думки», «напрями економічної думки». Вміти визначити такі форми історико-економічних досліджень, як «теорії», «концепції», «погляд», «гіпотеза».	6	9
Вміти охарактеризувати первісну добу, її найважливіші риси та періоди. Надати характеристику палеоліту, мезоліту, неоліту, енеоліту, бронзового віку, залізного віку. Вміти описати перший поділ праці та відтворююче господарство. Вміти охарактеризувати розвиток землеробства, скотарства та ремесла. Вміти описати особливості розвитку та характеристика трипільської культури.	6	9
Вміти охарактеризувати країни Стародавнього Сходу. Вміти описати особливості господарської діяльності Месопотамії: сільського господарства, торгівлі, будівництва. Вміти охарактеризувати східне рабство. Вміти описати особливості господарської діяльності Стародавнього Єгипту: сільського господарства, будівництва. Вміти охарактеризувати господарську діяльність Стародавнього Китаю: сільське господарство, ремесло, промисловість, торгівля, будівництво і науку. Вміти описати особливості господарської діяльності Стародавньої Індії: сільського господарства, ремесла і науки. Вміти описати особливості господарської діяльності Стародавньої Греції. Вміти описати особливості господарської діяльності Стародавнього Риму. Вміти охарактеризувати економічні погляди мислителів античного світу.	7	10
Вміти описати періоди та етапи розвитку феодального суспільства та описати ознаки феодального господарства. Вміти охарактеризувати господарські форми феодалізму, ренти та її види. Вміти назвати причини та особливості розвитку середньовічного міста. Вміти описати причини і мету виникнення цехів у середньовічному місті. Вміти описати особливості середньовічної торгівлі. Вміти охарактеризувати напрями міжнародної торгівлі та міжнародні ярмарки.	7	10

<p>Вміти охарактеризувати економічний розвиток Франції, Англії і Німеччини. Вміти описати господарський розвиток Київської Русі. Вміти описати особливості економічної думки середньовіччя.</p>		
<p>Вміти назвати стимули до географічних відкриттів і необхідні фактори, які для цього були потрібні. Вміти охарактеризувати передумови та причини географічних відкриттів. Вміти описати етапи географічних відкриттів, країни та мореплавателів тих часів. Вміти охарактеризувати наслідки до яких привели географічні відкриття. Вміти визначити що таке мануфактури та вміти описати шляхи та передумови їх розвитку. Вміти описати особливості розвитку господарства Голландії в мануфактурний період. Вміти охарактеризувати розвиток сільського господарства в Англії у XVII-XVIII ст. в мануфактурний період. Вміти охарактеризувати особливості розвитку господарства Франції та Німеччині у XVI-XVIII ст. в мануфактурний період. Вміти охарактеризувати особливості розвитку Північно-Американських колоній. Боротьба за незалежність у Північній Америці. Вміти охарактеризувати особливості розвитку сільського господарства, внутрішньої та міжнародної торгівлі в Запорізькій Січі. Вміти опишіть суть і головні засади меркантилізму в XV-XVII ст.</p>	7	10
<p>Вміти охарактеризувати промисловий переворот в Англії, його етапи та наслідки. Вміти охарактеризувати промисловий переворот у Франції, його етапи та наслідки. Вміти охарактеризувати промисловий переворот у Німеччині. Вміти охарактеризувати промисловий переворот у США. Вміти описати суть та основні положення економічної школи фізіократів. Вміти описати економічні погляди Ф. Кене та Ж. Тюрго. Вміти описати економічне вчення Жак Батист Сея і Джона Стюарта Міля. Вміти описати суть та основні положення класичної школи політичної економії. Вміти описати економічне вчення Адама Сміта та Давида Рікардо. Вміти описати суть та основні положення дрібнобуржуазної політичної економії. Вміти описати економічне вчення С. Сімонді. Вміти описати суть та основні положення буржуазної політичної економії першої половини XIX ст. в Англії. Вміти описати економічне вчення Томаса Мальтуса.</p>	7	10
<p>Вміти охарактеризувати прогрес науки, техніки і технологій у виробництві в кінці XIX ст. – початок XX ст. Вміти описати нові зміни, які відбувалися в організації та управлінні виробництвом в кінці XIX ст. – початок XX ст. Вміти описати монополію як форму організації виробництва, вміти назвати її форми. Вміти охарактеризувати особливості індустріалізації в США в кінці XIX ст. – початок XX ст. Вміти охарактеризувати функціонування та значення монополій в США на початку XX ст. Вміти описати основні передумови успіху економічного розвитку США на початку XX ст. Вміти описати причини піднесення Німеччини в кінці XIX ст. – поч. XX ст. Вміти охарактеризувати економічний розвиток Англії в кінці XIX ст. – початок XX ст.</p>	8	12

<p>Вміти описати причини виникнення та основні постулати нової історичної школи. Назвіть представників цієї школи. Вміти описати недоліки нової історичної школи.</p> <p>Вміти описати особливості вчення представника нової історичної школи Г. Шмолера, Л.Й. Brentano, К. Бюхера.</p> <p>Вміти описати маржиналізм. Вміти описати причини виникнення та основні концепції маржиналізму.</p> <p>Вміти охарактеризувати позитивні та негативні надбання маржиналізму.</p> <p>Вміти охарактеризувати внесок австрійської школи політекономії в маржиналізм. Вміти назвати представників цієї школи.</p> <p>Вміти описати становлення неокласичного напрямку маржиналізму.</p> <p>Вміти охарактеризувати основні постулати Кембриджської школи. Вміти охарактеризувати вчення А. Маршалла.</p> <p>Вміти охарактеризувати основні постулати американської школи. Вміти охарактеризувати вчення Дж.Б. Кларка.</p> <p>Вміти охарактеризувати основні постулати математичної (лозанської) школи. Вміти описати вчення Л. Вальраса і В. Парето.</p> <p>Вміти охарактеризувати здобутки та недоліки марксистської школи.</p>		
<p>Вміти описати економічні наслідки першої світової війни для США.</p> <p>Вміти описати економічні наслідки першої світової війни для Англії.</p> <p>Вміти описати економічні наслідки першої світової війни для Франції.</p> <p>Вміти описати економічні наслідки першої світової війни для Японії.</p> <p>Вміти описати економічні наслідки першої світової війни для Німеччини.</p> <p>Вміти пояснити, у чому полягає суть Версальського договору.</p> <p>Вміти пояснити, у чому полягає суть плану Дауса та Юнга.</p> <p>Вміти охарактеризувати причини та наслідки світової економічної кризи 1929-1933 рр.</p> <p>Вміти описати розвиток господарства США в 30-х роках. Вміти описати новий курс Рузвельта.</p> <p>Вміти описати розвиток господарства Англії в 30-х роках.</p> <p>Вміти описати розвиток господарства Франції в 30-х роках.</p> <p>Вміти описати розвиток господарства Німеччини в 30-х роках.</p> <p>Вміти описати розвиток господарства Японії в 30-х роках.</p> <p>Вміти описати роль і значення вчення Кейнса.</p> <p>Вміти описати необхідність втручання держави в економіку за Дж. М. Кейнсом.</p> <p>Вміти описати концепцію «ефективного попиту» за Дж. М. Кейнсом.</p> <p>Вміти охарактеризувати схильність до споживання, схильність до інвестицій, ліквідність і циклічний характер виробництва за Дж. М. Кейнсом.</p> <p>Вміти описати кейнсіанську теорію зайнятості.</p> <p>Вміти описати теорію мультиплікатора Кейнса.</p> <p>Вміти охарактеризувати положення моделі відтворення Кейнса. Вміти описати сфери, які вона охоплює.</p> <p>Вміти охарактеризувати некейнсіанські теорії економічного зростання.</p> <p>Вміти описати суть і значення посткейнсіанства.</p>	8	12
<p>Вміти описати економічні наслідки Другої світової війни. Вміти пояснити, у чому полягає суть плану Маршалла.</p> <p>Вміти охарактеризувати основні тенденції економічного розвитку окремих провідних країн світу в другій половині ХХ ст.</p> <p>Вміти охарактеризувати особливості розвитку Англії після Другої світової війни.</p> <p>Вміти описати причини та наслідки економічного розвитку Німеччини.</p>	8	12

<p>Вміти описати причини та наслідки економічного розвитку Японії.</p> <p>Вміти сформулювати, в чому полягає суть неокласичної (консервативної) економічної теорії.</p> <p>Вміти пояснити суть неокласичного синтезу.</p>		
<p>Вміти охарактеризувати посилення інтернаціоналізації господарської діяльності та економічної інтеграції в кінці ХХ – початку ХХІ ст. Вміти описати роль, значення та розвиток міжнародних кредитно-грошових інституцій та органів.</p> <p>Вміти охарактеризувати становище й економічний розвиток нових індустриальних країн (Південна Корея і Сінгапур, Бразилія, Малайзія, Індія).</p> <p>Вміти охарактеризувати господарський розвиток країн соціалістичного табору.</p> <p>Вміти охарактеризувати розвиток господарства країн з перехідною економікою Східної Європи.</p> <p>Вміти охарактеризувати теорію «народного капіталізму».</p> <p>Вміти охарактеризувати концепцію «соціального партнерства».</p> <p>Вміти охарактеризувати основні засади теорії «індустріального суспільства».</p> <p>Вміти охарактеризувати теорію «стадій економічного зростання» У.У. Ростоу.</p> <p>Вміти охарактеризувати теорію «нового індустриального суспільства» Дж. Гелберта.</p> <p>Вміти охарактеризувати концепцію «постіндустріального суспільства» Дж. Гелберта.</p> <p>Вміти охарактеризувати теорію «конвергенції».</p> <p>Вміти розкрити суть поняття «неоекономіки» й охарактеризувати її основні аспекти.</p>	9	11
<p>Вміти описати нову економічну політику в Україні: формування, основні характеристики та причини відмови від неї. Вміти описати колективізацію, її позитивні та негативні сторони.</p> <p>Вміти описати процес реформування економіки в 50-60-х роках ХХ ст. в Україні.</p> <p>Вміти охарактеризувати розвиток економічної теорії в Україні в радянський період.</p> <p>Вміти охарактеризувати процес формування ринкового господарства в Україні в перші роки незалежності.</p> <p>Вміти охарактеризувати процес реформування економіки в Україні за роки президентства Л.Д. Кучми.</p>	9	11
Разом	82	116

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Дистанційне та електронне навчання здійснюється за допомогою платформи Google Meet та Moodle.

Обладнання: персональні комп'ютери, ноутбуки.

Програмне забезпечення: Microsoft Office, Microsoft Excel; сервіс Google Meet, дистанційна платформа Moodle; внутрішня корпоративна електронна

пошта ДВНЗ «УжНУ»; особистий кабінет викладача на основі відкритих медіа ресурсів корпорації Google тощо.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Владимиров К.М., Морозов Р.Г., Морозова О.Г., Владимирова Л.В. Історія економіки та економічної думки: навч. посіб. 2024. 406 с.

2. Економічна теорія (історія економіки та економічної думки, політекономія, мікроекономіка, макроекономіка): у 2-х ч.: Ч. 1: Історія економіки та економічної думки, політекономія: навч. посіб.; за ред. М.М. Теліщука / Університет ДФС України. Ірпінь, 2020. 544 с.

3. Жуков С.А. Методичні рекомендації для вивчення дисципліни «Історія економіки та економічної думки» для студентів I курсу першого (бакалаврського) рівня здобувачів вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 075 «Маркетинг». Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2022 р. 50 с.

4. Ущатовський Ю.В. Історія економіки та економічної думки: навч. посіб. Житомир: Житомирська політехніка, 2020. 144 с.

Допоміжна література

1. Любохинець Л.С., Шавкун В.М., Бабич Л.М. Історія політичних та економічних вчень: навч. посіб. ЦНЛ, 2020. 294 с.

2. Пасемко Г.П., Бага Л.Г., Беседіна Г.Є., Довгаль С.В., Порохняк Н.В. Історія економіки та економічної думки: навч. посіб. Вид. 2-ге, змін. і допов. Харків: ХНАУ, 2020. 243 с.

3. Buchholz T. New Ideas from Dead Economists: The Introduction to Modern Economic Thought, 4-th Edition / Todd G. Buchholz. Penguin Adult HC/TR, Plume, 2021. 464 p.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Бібліотека українських підручників. URL: <https://westudents.com.ua/>.
2. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/554>.